

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 8/18
V Lucemburku dne 25. ledna 2018

Rozsudek ve věci C-473/16
F v. Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal

Žadatel o azyl nemůže být podroben psychologickému testu za účelem určení jeho sexuální orientace

Provedení takového testu totiž představuje nepřiměřený zásah do soukromého života žadatele.

V dubnu 2015 podal nigerijský státní příslušník k maďarským orgánům žádost o azyl, v níž uvedl, že se obává pronásledování v zemi svého původu z důvodu své homosexuality. Ačkoliv tyto orgány měly za to, že prohlášení uvedené osoby nevykazují rozpory, zamítly žádost z toho důvodu, že odborné psychologické posouzení, které nařídily za účelem posouzení osobnosti žadatele, nepotvrdilo jím tvrzenou sexuální orientaci.

Žadatel o azyl podal proti tomuto rozhodnutí odvolání k maďarským soudům, přičemž tvrdil, že psychologické testy v rámci dotčeného odborného posouzení závažně porušují jeho základní práva a přitom neumožňují posoudit věrohodnost jeho sexuální orientace.

Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (správní a pracovněprávní soud v Segedínu, Maďarsko), který spor projednává, se táže Soudního dvora, zda je možné, aby maďarské orgány posoudily prohlášení žadatele o azyl týkající se jeho sexuální orientace na základě odborného psychologického posouzení. V případě, že Soudní dvůr odpoví na první otázku záporně, chce maďarský soud rovněž zjistit, zda přesto existují odborné metody, které mohou vnitrostátní orgány použít k ověření hodnověrnosti tvrzení uvedených v rámci žádosti o azyl založené na nebezpečí pronásledování z důvodu sexuální orientace.

V rozsudku z dnešního dne Soudní dvůr nejprve konstatuje, že směrnice o podmínkách poskytnutí statusu uprchlíka¹ **umožňuje vnitrostátním orgánům nařídít odborné posouzení** v rámci posuzování žádosti o azyl za účelem lepšího určení skutečné potřeby mezinárodní ochrany žadatele. Nicméně **podmínky případného využití odborného posouzení musí být v souladu se základními právy** zaručenými Listinou základních práv Evropské unie, jako je právo na respektování lidské důstojnosti a právo na respektování soukromého a rodinného života.

V tomto kontextu nelze vyloučit, že při posuzování prohlášení žadatele o azyl týkajících se jeho sexuální orientace mohou být některé formy odborného posouzení užitečné pro posouzení skutečností a okolností uvedených v žádosti a mohou být provedeny, aniž jsou dotčena základní práva žadatele. Soudní dvůr v tomto ohledu nicméně zdůrazňuje, že v rámci posuzování prohlášení žadatele týkajících se jeho sexuální orientace **nemohou vnitrostátní orgány a soudy založit své rozhodnutí pouze na závěrech odborného posudku a být těmito závěry vázány.**

Soudní dvůr dále konstatuje, že v případě, že vnitrostátní orgány odpovědné za posouzení žádosti nařídí provedení odborného psychologického posouzení za účelem ověření pravdivosti tvrzení žadatele o azyl o jeho sexuální orientaci, nachází se osoba podstupující toto posouzení v situaci, kdy její budoucnost úzce závisí na tom, jak tento orgán rozhodne o její žádosti. Kromě toho případné odmítnutí žadatele podstoupit předmětné testy může představovat významnou

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (Úř. věst. 2011, L 337, s. 9).

skutečnost, z níž bude uvedený orgán vycházet při určení, zda tato osoba svou žádost dostatečně doložila.

I když je tedy k provedení takových testů formálně nutný souhlas dotčené osoby, není tento souhlas nutně svobodný, protože je vynucen tlakem okolností, v nichž se žadatel o mezinárodní ochranu nachází. Za těchto podmínek **představuje použití odborného psychologického posouzení za účelem určení sexuální orientace žadatele zásah do práva této osoby na respektování jejího soukromého života.**

Pokud jde o to, zda tento zásah do soukromého života může být odůvodněn cílem shromáždit skutečnosti užitečné k posouzení skutečné potřeby mezinárodní ochrany žadatele, Soudní dvůr zdůrazňuje, že odborné posouzení lze připustit pouze tehdy, pokud je založeno na dostatečně spolehlivých metodách, což je skutečnost, ke které Soudnímu dvoru nepřísluší se vyjadřovat, ale se kterou Komise a několik vlád nesouhlasí. Soudní dvůr kromě toho konstatuje, že **dopad takového odborného posouzení na soukromý život je nepřiměřený tomuto cíli.** K této otázce Soudní dvůr zejména podotýká, že **takový zásah je obzvláště závažný, jelikož má ukázat ty nejintimnější aspekty života žadatele.**

Soudní dvůr poukazuje rovněž na to, že provedení odborného psychologického posouzení, které má určit sexuální orientaci žadatele, **není nezbytné** k posouzení věrohodnosti prohlášení žadatele o jeho sexuální orientaci. V tomto ohledu Soudní dvůr zdůrazňuje, že v situaci, kdy není sexuální orientace žadatele doložena písemnými doklady, **mohou vnitrostátní orgány, které musí mít k dispozici pracovníky s odpovídající kvalifikací, vycházet mimo jiné ze soudržnosti a hodnověrnosti prohlášení dotčené osoby.** Toto odborné posouzení má kromě toho nanejvýš omezenou spolehlivost, takže jeho užitečnost pro posouzení věrohodnosti prohlášení žadatele o azyl může být zpochybněna, zejména v případě, kdy jako v projednávané věci nevykazují prohlášení žadatele rozpory.

Za těchto okolností dospěl Soudní dvůr k závěru, že **použití odborného psychologického posouzení za účelem posouzení pravdivosti tvrzení žadatele o azyl o jeho sexuální orientaci není v souladu se směrnicí vykládanou ve světle Listiny².**

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) 📡 (+32) 2 2964106

² Článek 7.